

Ольга Данілівна Сосік,

кандидатка мистецтвознавства,
завідувачка аспірантури,

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука,
м. Київ, Україна

 <https://orcid.org/0000-0002-2450-1235>

УДК 7.012:373.5.016:74

DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3\(94\)-49-54](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2024-3(94)-49-54)

ТЕХНОЛОГІЇ ЕТНОДИЗАЙНУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ХУДОЖНИКІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація.

У статті акцентовано на підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва (ДПМ) до застосування технологій етнодизайну в професійній діяльності. Подано сучасні підходи до професійної дизайн-освіти, зокрема використання традиційних етнічних мотивів виробів ДПМ та їх інтерпретація з використанням технологій мультимедійного дизайну.

Особливу увагу приділено технологіям етнодизайну, що сприяють реалізації проєктно-творчої обдарованості художників ДПМ. Уточнено формулювання сутності поняття «етнодизайн» з урахуванням ключових слів Закону України «Про народні художні промисли»: типовий зразок художнього виробу, серійний виріб, творче варіювання. Зазначено, що такі ключові слова дають змогу споріднювати термін «етнодизайн» із творчістю художників декоративного мистецтва і проєктною творчістю майстрів народних художніх промислів (народних ремесел).

Професійна підготовка фахівців прикладного/ужиткового мистецтва є ефективною за умови застосування інноваційних матеріалів і сучасних технологій етнодизайну – творчого варіювання типових зразків художніх виробів для їх серійного виробництва. Зазначено, що сучасні технології етнодизайну забезпечують збереження автентичності типових зразків виробів народних художніх промислів.

На думку авторки, обдаровані художники та майстри ДПМ мають бути етнофорами, які здатні до натхненного формотворення типових зразків художніх виробів засобами сучасних технологій етнодизайну. Осередки народних художніх промислів історико-етнографічних регіонів України мають стати територіальними ремісничими палатами (ремісничими палатами традиційних і сучасних технологій етнодизайну).

Ключові слова: професійна підготовка; дизайн-освіта; технологія проєктування; етнічний дизайн; мультимедійний дизайн; історико-етнографічні регіони; художник декоративно-прикладного мистецтва; майстер народних художніх промислів; етнофор; інспірація формотворенням; територіальні громади; територіальні ремісничі палати.

Здатність до проєктних технологій – це характерна риса ментальності українського етносу в цифровому суспільстві. В умовах глобалізації вона виявляється в технологіях етнодизайну, що вимагають формування компетентності з дизайн-освіти в професійній підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва. Важливо зберегти унікальну національну вдачу українського етносу до художнього формотворення, розвиток якої зумовлено геологічними середовищами історико-етнографічних регіонів України.

У інших країнах Folk Design (народний дизайн) розглядається як технологія проєктування естетично привабливих (красивих), функціонально надійних і довговічних середовищ, успішних для особистісного саморозвитку та розвитку місцевих громад. Потреба в проєктних технологіях формотворення дизайн-продукції

виникає за наявності інспірації (від англ. *inspiration* – натхнення, надиху) – особливого стану людини, типової риси для творчості, її елементу, який характеризується, з одного боку, високою продуктивністю, а з іншого – потужним підйомом і напругою сутнісних сил.

Важливо, щоб інспірація формотворенням етнічної дизайн-продукції була властива обдарованим художникам ДПМ і зумовлювалася потребами територіальних громад, де мешканці, які об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста і є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільним об'єднанням мешканців декількох сіл, селищ, міст, які мають єдиний адміністративний центр [1].

Спільноти територіальних громад України перебувають у середовищах історико-етнографічних регіонів України, де розміщені

осередки народних художніх промислів – території, у межах яких історично склалися народні художні промисли, що розвиваються відповідно до самобутніх місцевих традицій формотворення і декорування етнопродукції (виробів декоративно-ужиткового мистецтва, народних ремесел). Осередки народних художніх промислів України ще не стали осередками сучасних технологій етнодизайну, територіальними ремісничими палатами – своєрідними осередками традиційних українських ремесел, що об'єднують майстрів різних спеціальностей у межах певного регіону. Територіальні ремісничі палати мають стати не лише осередками виробництва унікальних виробів народних промислів історико-етнографічних регіонів, а й центрами збереження та популяризації спадщини матеріально-художньої культури України з використанням сучасних технологій етнодизайну.

Як і в європейській дизайн-освіті, у розвитку територіальних громад необхідно розв'язати проблему проєктування естетично привабливих, функціонально надійних і довговічних, успішних середовищ, що сприятимуть внутрішньоособистісному розвитку мешканців територіальних громад як етнофорів (від грецьк. *ethnos* – народ; *phoro* – несу) – індивідів, які є носіями етнічної самосвідомості, характерних рис тієї чи іншої етнічної спільноти, насамперед культури, мови, менталітету. Етнофор формується під впливом культурницьких традицій та етнічного довкілля, у яких упродовж певного часу перебуває особа [2].

Важливо зазначити, що виготовлення етнопродукції народних художніх промислів є *проєктно-технологічним процесом*, складовою сучасних креативних індустрій, етніки [3].

Народні промисли та ремесла українців як складову креативних індустрій виокремлює Б. Сауляк [4]. Креативні індустрії – це перелік видів економічно доцільної проєктно-технологічної діяльності, що має потенціал до створення доданої вартості та робочих місць через культурне (мистецьке) креативне самовираження художників ДПМ [5].

Етнопродукція та послуги майстрів і художників ДПМ сприяють надбанню традиційної національної культури, культурних пам'яток, аудіовізуальних медіа, дизайн-продукції різних спеціалізацій дизайну: графічного, мультимедійного, цифрового, промислового, фешн-дизайну, дизайну середовища (ландшафтів, екстер'єрів та інтер'єрів).

Етніка українських народних художніх промислів фінансово підтримується зарубіжними проєктами («Супровід урядових реформ в Україні», SURGe). У 2019 р. Косівську мальовану кераміку було внесено до Репрезентативного списку ЮНЕСКО нематеріальної культурної спадщини

людства, а інші промисли (Решетилівська вишивка «білим по білому» та Писанкарство) подано на розгляд для внесення до цього списку [6].

Згідно з Законом України «Про народні художні промисли» від 21 червня 2001 р. № 2547-III, згадані етнічні артефакти є унікальними виробами народних художніх промислів – єдиними у своєму роді виробами народних художніх промислів, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення [7].

Усвідомлення майбутніми художниками-етнофорами ДПМ екологічної, економічної та соціальної (етнокультурної) значущості серійних виробів українських народних промислів і ремесел є важливою частиною креативної індустрії, що сприяє підвищенню представленості та впізнаваності української матеріально-художньої культури на міжнародній арені. Для дизайн-обдарованих майстрів і художників декоративно-прикладного (вжиткового і образотворчого) мистецтв в етнодизайні надається можливість для креативної самореалізації в проєктно-технологічній творчості.

На виокремлення *проєктно-технологічного підходу* до формотворення типових зразків і серійних виробів народних художніх промислів із використанням етнодизайну вказують українські автори наукових праць: А. Бровченко, О. Кудрявцева, А. Пузачова, В. Радкевич, В. Тименко.

Виокремлюється необхідність застосування в етнодизайні мультимедійних технологій [8]. Бакалаври і магістри, що здобувають вищу освіту за освітньо-професійною програмою «Мультимедійний дизайн», «Цифрове етномистецтво» покликані орієнтуватися на сучасне візуальне проєктування моделей інформаційних систем; набути компетентностей із комп'ютерної, електронної, настільної графіки, режисури зйомок, анімації, сценічної та екранної розробок, оволодіти програмним забезпеченням із проєктних технологій.

Етнодизайнери з різних куточків України формують новий креативний атлас для Європи: від українського бароко до футуристичного мінімалізму. Розвитку українських креативних індустрій сприяє спеціальна програма ЄС, розробники якої вбачають в українських креативних індустріях величезний експортний та інвестиційний потенціал [9]. У статті Ю. Полтавської звернено увагу на зарубіжний досвід розвитку ремісництва. Так, Школою мистецтва та дизайну Лімерика (Ірландія) розроблено інноваційну програму навчально-проєктної практики і Atelier, що пропонує *сучасні диджитал-технології проєктування*, конструювання та дизайну прототипів і виробів ремісництва. Така програма навчально-проєктної практики має на меті сприяння прийняттю та використанню

новітніх диджитал-технологій, інструментів інтегрування найсучасніших технологій цифрового конструювання та заохочення інноваційних форм творчості в ремісничу діяльність.

Зокрема В. Радкевич зазначає, що декоративно-прикладне мистецтво України розвивалося завдяки *технологіям домашніх ремесел і технологіям художньо-промислового виробництва*. На розвиток технологій ремісничого декоративно-вжиткового мистецтва і художньо-промислового виробництва впливало географічне розташування геологічних середовищ, якими зумовлювався розвиток матеріально-художньої культури історико-етнографічних регіонів України [10].

У першій книзі збірника наукових праць «Етнодизайн у контексті відродження української національної ідентичності та європейської інтеграції» опубліковано наукові статті, у яких розкрито теоретико-методологічні засади розвитку етнодизайну. Так, на проблемі застосування проєктних технологій етнодизайну в будівельній галузі зосередили увагу: О. Кудрявцева, А. Пузачова в статті «Етнодизайн у підготовці спеціалістів у галузі архітектури та будівництва»; Я. Василюшина у статті «Будівельні матеріали – важлива складова етнодизайну у сучасному будівництві» [11].

Зокрема О. Крикун, В. Тименко вбачають педагогічну доцільність у виокремленні *дизайн-технологічного компонента* неперервної загальної середньої освіти як профорієнтаційного в системі професійної підготовки майбутніх фахівців дизайну і технологій для основних виробничих галузей України. Вони звертають увагу на матеріальну базу і кадровий потенціал Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, що спроможна забезпечити становлення і розвиток системи неперервної освіти з *мистецтва і дизайну* в закладах спеціалізованої освіти мистецького профілю. Така система має зарубіжні аналоги у школах Міжнародного бакалаврату (IB: International Baccalaureate).

У Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва Академії імені Михайла Бойчука здійснювалося наукове дослідження «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти» (РК № 0119U001091), метою якого було обґрунтування, розроблення та апробація методичної системи формування професійної компетентності дизайнерів і художників декоративно-прикладного мистецтва.

У контексті теми і мети наукового дослідження науково-педагогічними працівниками Академії сформульовано визначення етнодизайну як творчого варіювання типових зразків художніх

виробів для їх серійного виробництва. Формулювання відповідає ключовим словам Закону України «Про народні художні промисли»: *типовий зразок художнього виробу* – виріб, що зараховано до народних художніх промислів і рекомендовано до серійного виробництва; *серійний виріб*, що виконано за типовим зразком у варіантному виконанні; *творче варіювання* – одна з форм прояву творчості майстра народних художніх промислів, метод відтворення типового зразка виробу народного художнього промислу, який передбачає внесення змін у композиційне, колірне, пластичне та інше художнє рішення виробу, що не спричиняють зниження художнього рівня і якості виготовлення виробу народного художнього промислу в порівнянні з його типовим зразком.

Результати дослідження теми «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти», отримані науково-педагогічними працівниками Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва Академії імені Михайла Бойчука, можуть бути практично застосовані в освітньо-професійних програмах з дизайну і декоративно-прикладного мистецтва. Розроблення програм дисциплін вільного вибору студентів (ДВВС) на факультеті дизайну (ДВВС «Дизайн і технології») і факультеті декоративно-прикладного мистецтва (ДВВС «Технології етнодизайну») сприятиме залученню фахівців дизайну, художників і майстрів прикладного (ужиткового) мистецтва до розвитку неперервної дизайн-освіти з урахуванням місцевих етнокультурних традицій територіальних громад, що здійснюють життєдіяльність в історико-етнографічних регіонах України.

Так, Ю. Роїк уточнила визначення поняття «етнодизайн» як технології кераміки – системи організаційно-педагогічних заходів, що зорієнтовані на особистісний розвиток художника ДПМ на *національних традиціях і сучасних технологіях*. На думку Ю. Роїк, завдання етнодизайну кераміки – це свідомо інтерпретація художниками-керамістами національних традицій і пошук авторського стилю з використанням досвіду поколінь, культурного коду нації [12].

Згідно з визначенням А. Руденченко, етнодизайн – це вид комплексної міждисциплінарної художньо-проєктної діяльності, що синтезує в собі регіональні традиції художньо-матеріальної культури, сучасні гуманітарні, мистецькі та технічні знання, методи художнього проєктування і технічного конструювання, а також спрямовується на створення етнокультурного предметного середовища, естетично оцінюваного як цілісне, співмірне та гармонійне. Завдяки етнодизайну, як зазначає А. Руденченко,

розвивається етнічний стереотип, під яким розуміється емоційно стійке психічне утворення, що виявляється в прагненні підтримувати спілкування і взаємовідносини з членами особистісно ціннісної етнічної групи, створювати і чуттєво одухотворювати соціальні образи засобами художньої виразності, опрідечено втілювати етнічну своєрідність форми і декору у творах художньо-матеріальної культури свого етносу.

Вищим рівнем розвитку етнічного стереотипу в процесі навчання етнодизайну є усвідомлення майбутніми дизайнерами, художниками і майстрами ДПМ своєї етнічної ідентичності, тобто приналежності до певної етнічної спільноти, що виявляється в почутті спорідненості з іншими її членами, усвідомленні спільної етнічної історичної пам'яті [13].

Актуальність і перспективність дизайн-технологічної освіти, одним із напрямів якої є технології етнодизайну, підтверджується першим випуском у поточному 2024 році Міжнародного журналу «Дизайн і технологічна освіта» (Том 29 № 1). Випуск складається з п'яти статей із п'яти країн – Китаю, Ірландії, Норвегії, Туреччини та США. Статті охоплюють сучасне розуміння проєктно-художньої діяльності науково-педагогічними працівниками закладів вищої дизайн-освіти та професійної дизайн-практики цих країн [14].

Таким чином, дослідження теми «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти» (РК № 0119U001091), здійснене науково-педагогічними працівниками Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва Академії імені Михайла Бойчука, дає підстави стверджувати, що український етнос демонструє унікальне поєднання військової та художньої обдарованості, що виявляється як у сучасних дизайн-технологічних інноваціях, так і в декоративному оздобленні.

Художникам декоративного мистецтва і майстрам прикладного (ужиткового) мистецтва важливо забезпечити дизайн-технологічний підхід до серійного виготовлення типових зразків народних художніх промислів, які є невіддільною частиною культурної спадщини України. Важливо, щоб інспірація формотворення етнічної дизайн-продукції відповідала потребам територіальних громад, сприяючи їхньому розвитку та етнокультурній самобутності.

Необхідно вивчати світовий досвід підготовки обдарованих фахівців із дизайну і фолк-дизайну, що спрямований на створення естетично привабливих, функціонально надійних і довговічних середовищ, які сприяють повноцінному розвитку художників-етнофорів в історико-етнографічних регіонах України. Інтеграція етнічних мотивів у сучасні дизайн-

рішення, підтримана державними та міжнародними програмами, дає змогу не лише зберігати традиції, а й розвивати нові напрями в креативних індустріях, що сприяє економічному зростанню територіальних громад в історико-етнографічних регіонах України та етнокультурному самовираженню здобувачів вищої дизайн-освіти. Розвиток проєктних технологій у сфері етнічного дизайну є важливим кроком для збереження і популяризації української культури в умовах глобалізованого цифрового суспільства.

Використані літературні джерела

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Євтух В. Етноенциклопедія: науково-освітній інтернет-проєкт / В. Євтух. – URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19461/Yevtukh.pdf;jsessionid=82FBD6C614957533FF734E53B69EEA85?s equence=1>.
3. Етника: українські народні художні промисли // Івано-Франківська обласна державна адміністрація. – URL: <https://www.if.gov.ua/news/etnika-ukrainski-narodni-khudozhni-promysly>.
4. Сауляк Б. Народні промисли та ремесла українців як складова креативних індустрій / Б. Сауляк. – URL: <https://nte.etnolog.org.ua/2019-archive/2008-rik/5/studies-and-materials/55-narodni-promysly-ta-remesla-ukraintsiv-iak-skladova-kreatyvnykh-industrii>.
5. Сліпченко К. Верховна Рада визначила поняття «креативні індустрії» / К. Сліпченко. – URL: https://zaxid.net/vr_viznachila_ponyattya_kreativni_industriyi_n1459540.
6. Етника: українські народні художні промисли. – URL: <https://www.if.gov.ua/news/etnika-ukrainski-narodni-khudozhni-promysly>.
7. Про народні художні промисли : Закон України від 21 червня 2001 р. № 2547-ІІІ. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2547-14>.
8. Тименко В. Візуальний етнодизайн: особливості, навчальна інформація, національна ідентичність / В. Тименко // Етнокультурні традиції в образотворчому мистецтві та дизайні України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. – Київ : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2023. – С. 128–132. – URL: [Збірник_Всеукраїнська_конференція_ФОМД.pdf \(kubg.edu.ua\)](https://zaxid.net/vr_viznachila_ponyattya_kreativni_industriyi_n1459540).
9. Полтавська Ю. Інноваційні процеси в сучасній професійній підготовці художників декоративно-прикладного мистецтва / Ю. Полтавська // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2022. – № 1 (84). – С. 24–28. DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-1\(84\)-24-28](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-1(84)-24-28).
10. Радкевич В. О. Декоративно-прикладне мистецтво у змісті професійно-мистецької освіти / В. О. Радкевич // Професійна освіта: педагогіка і психоло-

гія: пол.-укр. щорічник. – 2007. – № 1 (9). – С. 269–278. – URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/9594/1/>.

11. Етнодизайн у контексті відродження української національної ідентичності та європейської інтеграції. Кн. 1 : зб. наук. праць / редкол.: гол. ред. М. В. Гриньова, упоряд. і відп. ред. Є. А. Антонович, М. В. Гриньова та ін. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024. – 366 с.

12. Роїк Ю. В. Декоративно-прикладне мистецтво як підґрунтя у формуванні компетентностей з етнодизайну кераміки / Ю. В. Роїк, О. Л. Оверчук // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2022. – Вип. 49. – С. 145–151.

13. Руденченко А. А. Теоретико-методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої освіти : монографія / А. А. Руденченко, В. П. Тименко. – Київ, 2020. – 356 с.

14. Design and Technology Education: An International Journal Volume 29 No. 1 is now published. – URL: <https://openjournals.ljmu.ac.uk/DATE/announcement/view/31>.

References

1. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 21 travnia 1997 roku № 280/97-VR [About local self-government in Ukraine: Law of Ukraine dated May 21, 1997 No. 280/97-VR]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukrainian].

2. Ievtukh, V. Etnoentsyklopediia: naukovy-osvitniy internet-proiekt [Ethnoencyclopedia: scientific and educational Internet project]. Retrieved from: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/19461/Yevtukh.pdf?sequence=1> [in Ukrainian].

3. Etnika: ukraïnski narodni khudozhni promysly [Ethnicity: Ukrainian folk arts and crafts]. *Ivano-Frankivska oblasna derzhavna administratsiia*. Retrieved from: <https://www.if.gov.ua/news/etnika-ukraïnski-narodni-khudozhni-promysly> [in Ukrainian].

4. Sauliak, B. (2019). Narodni promysly ta remesla ukraïntsv yak skladova kreatyvnykh industrii [Folk crafts and crafts of Ukrainians as a component of creative industries]. Retrieved from: <https://nte.etnolog.org.ua/2019-archive/2008-rik/5/studies-and-materials/55-narodni-promysly-ta-remesla-ukraïntsv-iak-skladova-kreatyvnykh-industrii> [in Ukrainian].

5. Slipchenko, K. (2018). Verkhovna Rada vyznachyla poniattia «kreatyvni industrii» [Verkhovna Rada defined the concept of “creative industries”]. Retrieved from: https://zaxid.net/vr_viznachila_ponyattya_kreatyvni_industriyi_n1459540 [in Ukrainian].

6. Etnika: ukraïnski narodni khudozhni promysly [Ethnicity: Ukrainian folk arts and crafts]. Retrieved from: <https://www.if.gov.ua/news/etnika-ukraïnski-narodni-khudozhni-promysly> [in Ukrainian].

7. Pro narodni khudozhni promysly: Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2001 r. № 2547-III [On Folk Art Crafts: Law of Ukraine dated June 21, 2001 No. 2547-III]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2547-14> [in Ukrainian].

8. Tymenko, V. (2023). Vizualnyi etnodyzain: osoblyvosti, navchalna informatsiia, natsionalna identychnist [Visual ethnodesign: features, educational information, national identity]. *Etnokulturni tradytsii v obrazotvorchomu mystetstvi ta dyzaini Ukrainy – Ethnocultural traditions in fine art and design of Ukraine*. P. 128–132. Retrieved from: https://kubg.edu.ua/images/2023/2023_ФОМД.pdf [in Ukrainian].

9. Poltavska, Yu. (2022). Innovatsiini protsesy v suchasniy profesiinyy pidhotovtsi khudozhnykiv dekoratyvno-prykladnoho mystetstva [Innovative processes in modern professional training of artists of decorative and applied arts]. *Osvita ta rozvytok obdarovanoi osobystosti – Education and development of a gifted personality*. No. 1 (84). P. 24–28. DOI: [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-1\(84\)-24-28](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2022-1(84)-24-28). [in Ukrainian].

10. Radkevych, V. O. (2007). Dekoratyvno-prykladne mystetstvo u zmisti profesiino-mystetskoï osvity [Decorative and applied art in the content of professional art education]. *Profesiina osvita: pedahohika i psykhohihiia – Professional education: pedagogy and psychology*. No. 1 (9), P. 269–278. Retrieved from: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/9594/1/> [in Ukrainian].

11. Etnodyzain u konteksti vidrozhennia ukraïnskoï natsionalnoï identychnosti ta yevropeïskoï intehratsii [Ethnodesign in the context of the revival of Ukrainian national identity and European integration]. Part 1. Poltava, 2024. 366 p. [in Ukrainian].

12. Roik, Yu. V., & Overchuk, O. L. (2022). Dekoratyvno-prykladne mystetstvo yak pidgruntia u formuvanni kompetentnosti z etnodyzainu keramiky [Decorative and applied art as a basis for the formation of competences in ethnodesign of ceramics]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Actual issues of humanitarian sciences*. Vol. 49, P. 145–151 [in Ukrainian].

13. Rudenchenko, A. A., & Tymenko, V. P. (2020). Teoretyko-metodychni zasady formuvannia profesiinoï kompetentnosti z etnodyzainu u studentiv zakladiv vyshchoï osvity [Theoretical and methodological principles of formation of professional competence in ethnodesign among students of higher education institutions]. Kyiv, 356 p. [in Ukrainian].

14. *Design and Technology Education: An International Journal* Vol. 29 No.1. Retrieved from: <https://openjournals.ljmu.ac.uk/DATE/announcement/view/31>.

Sosik Olha, Candidate of Art Studies, Head of Postgraduate Studies, Kyiv State Academy of Decorative and Applied Arts and Design named after Mykhailo Boychuk, Kyiv, Ukraine

ETHNODESIGN TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF ARTISTS OF DECORATIVE AND APPLIED ARTS

Summary.

The article focuses on the preparation of decorative and applied arts artists for the use of ethnodesign

technologies in their professional activities. It represents modern approaches to professional design education, in particular, the use of traditional ethnic motifs of decorative and applied arts products and their interpretation using multimedia design technologies.

Special attention is paid to ethnodesign technologies that contribute to the realization of the project-creative talent of decorative and applied arts artists. The wording of the essence of the concept of “ethnodesign” has been clarified, considering the key words of the Law of Ukraine “On Folk Artistic Crafts”: a typical sample of an artistic product, a serial product, creative variation. It is noted that such key words allow the term “ethnodesign” to be associated with the work of decorative art artists and the project work of masters of folk arts and crafts (folk crafts).

Professional training of applied art specialists is effective under the condition of using innovative materials and modern ethnodesign technologies – creative

variation of typical samples of art products for their serial production. It is noted that modern technologies of ethnodesign ensure the preservation of the authenticity of typical samples of folk arts and crafts.

In the opinion of the author, gifted artists and masters of decorative and applied arts should be ethnophores, capable of inspired formation of typical examples of art products by means of modern ethnodesign technologies. Centers of folk arts and crafts of the historical and ethnographic regions of Ukraine should become territorial craft chambers (craft chambers of traditional and modern ethnodesign technologies).

Keywords: professional training; design education; design technology; ethnic design; multimedia design; historical and ethnographic regions; artist of decorative and applied arts; master of folk arts and crafts; ethnophorus; inspiration by form-making; territorial communities; territorial craft chambers.

Стаття надійшла до редколегії 12 серпня 2024 року